

Tähkvere Elu

TASUTA

MAI 2020

NR.5

Päikseline Monika, kuidas Sind küll näha saaks? Õnnitleda kambaga – peame välja mõtlema!

Karantiiniaeg on loonud meile igapäevaselt erinevaid väljakutseid millega hakkama saada. Ilmatsalu Lasteaed Lepatriinu pere on leidnud uusi võimalusi koostööks ka kodukontoris tegutsemisel. Õnneks on tehnika maailm meile selleks võimalused loonud. Seoses lasteaia 45. aasta juubelliga on käesoleva õppeaasta teemaks „Sünnipäev on tore päev, siis kõiki oma sõpru näen!“, mistõttu on terve aasta jooksul tähistatud personali sünnipäevi stiilipidudega.

Aprillis ootas meid ees tõeline katusmus, kuidas tekkinud olukorras õnnitleda Päikesetriinude rühma õpetaja abi Monika Tennot tema 50. aasta juubeli puhul? Kas tõesti jääb eriolukorras tõttu juubel pidamata? Nagu ütleb laulurida – ei takista vallid, ei takista kraav – ja loomulikult ei takista ka karantiin, kui on vaja sünnipäev pidada Monikal heal! Mis mõeldud, see tehtud.

Olles tundnud töökaaslaste kindlat meelt ja tahet ning ühtsust erinevate lasteaia ürituste puhul, ei kahelnud ma õnnestumises ka seekord, kui aprilli alguses oma tagasihoidliku üleskutse kolleegidele Facebooki postitasin. Minu ettepanek oli, et hoiame traditsiooni ka kriisi ajal ja toimetame kontaktivabalt Monikani meie õnnitlused. Järgneva kirjeldamiseks jääb sõnu väheks – see tahe, jõud ja ühtsus, mis sel hetkel puudutatud sai ja suurust koguma hakkas, oli lihtsalt nii võimas. Milline sünergia! Korraga olid kõik kolleegid olemas, ka need, kellest kriisi

aja algusest kuulnud polnud. Kõikidel oli aega mõtteid jagada ja kõigega oldi päri. Nii kulus tõesti vaid hetk, kui juubilarile oli 17. aprilliks olemas isiklik luuletus ja 50 tulbiõit. Käidi välja ka idee, et teeks õige nii nagu välismaal - kaunistaks autod ning sõidaks Monika majast mööda ja hõikaks talle palju õnne. Loomulikult oli see idee praeguses olukorras justkui kirss tordil, millega kohe nõustuti ning elevusega seda hetke ootama jäadi.

Vürtsi lisas veelgi enne Rahinge järve ääres kokku saamist teade, et meie „salajast“ ettevõtmist soovis jäädvustama tulla nii Postimees kui Reporter.

Meie loovad naised olid olnud ootuspäraselt nutikad oma autode kaunistamisel. Olgugi, et tugeva tuule tõttu oli õhku lennanud juba tosin õhupalli, olid kõik 27 kaunistatud autot imetlemist väärt.

Samal ajal kui meie järve ääres kogunesime, tegutses Monika juures kodus meie salaplaanist teadlik poeg, kes omakorda asja põnevaks oli tei-

nud. Nimelt sai Monika kirja vihje, et pangu ta ennast riidesse, kuna postkastis ootab teda järgmine vihje. Kui Monika samme postkasti juurde seadis oli temalgi oma mõte ja lootus tekkinud... Aga kirjas oli hoopis nii: „Seisa näoga kuuri poole, kas kuuled midagi?“ Monika sättis end kirjas soovitud suunas ja oli kindel, et kohe algab ilutulestik. Kuulda oli hoopis autode signaale ja sealt me siis reas tulime teda õnnitlema – kontaktivabalt.

Praegune olukord on pigem harjumatu ja ebatavaline. Kui mingi hetk tundus nii ebaõige, et just meie siiralt lahke Monika sünnipäeva ei saa pidada kombekohaselt stiilipeona, siis nüüd tagantjärele tundub kõik nii õige. Inimene, kes iga päev hellalt puudutab end ümbritsevaid inimesi, puudutas seekord oma erilisusega kogu Eesti inimesi. Ühtsuses peitub jõud - Lepatriinud tõestasid seda taas. Positiivseid emotsioone saab õnneks luua igal ajal.

Päikesetriinude õpetaja Piret Arendi

Nutikas noorsootöö Ilmatsalus

Eriolukorra puhul kolisid Tartu(maa) noortekeskused internetti.

Asutused on suletud ja avalike kogunemiste vältimiseks on väljas kõikvõimalikud sildid, mis suunavad inimesi koju. Kus siis noorsootöötajad oma tööd teevad? Lühike vastus kõlab: Internetis. Noorsootöö jätkub ka eriolukorra ajal, selleks puhuks on Discord'i serveris avatud Tartu e-noortekeskus.

Noorsootöötajad teevad alati oma tööd seal, kus noored on. Nutika noorsootöö mõiste võib tunduda olukorrast tingitud, kuid tegelikult pole see midagi uut. Mainitud e-noorsootöö „ei ole omaette tegevus või meed, vaid selle abil saavad noored ja noorsootöötajad seniste kogemuste baasil, uusi seoseid otsides ning uusi vahendeid kasutades luua innovaatilisi lahendusi,” nagu on kirjas Eesti Noorsootöö Keskuse kodulehel.

Õpetus ja meelelahutus

Ilmatsalu Noortekeskuse nutikatesse tegevustesse aprillis mahtus nii õpetust kui meelelahutust. 16. aprillil rääkisime taaskasutuse olulisusest. Noortekeskuse juhataja Jaanika Palm koondas kokku vastutustundliku ja keskkonnateadliku informatsiooni ning juhendas kujundatud piltide ja videograafika abil riidekoti meisterdamist. Korduvkasutatav riidekott on poekotiks eelistatavam variant. Seda ei väida üksnes mõned hipsterid, vaid prügimajandusega tegelevad ettevõtted nagu Ragn-Sells.

17. aprillil rääkisime tervislikust toitumisest. Interaktiivse graafika abil kaasas meie välisvabatahtlik Ana Dvalashvili üle kolmekümne noore, kes said pisut targemaks toitumise alal. Teema polnud noorsootöötaja väljamõeldis, vaid noorte endi idee aktsioonile eelnenud nädalast. Noorte kaasamine ja nendelt ideede küsimine ning seejärel ühine elluviimine on noorsootöö üks aluspõhimõtteid.

22. aprillil näitas noorsootöötaja

Fotol on noored enne eriolukorda Eesti Loodusmuuseumis, Tallinnas. Foto: Jaanika Palm.

Fotol on noored enne eriolukorda kodumaist ilu imetlemas, Keila-Joal. Foto: Ana Dvalashvili.

Rando-Kristen Kangro noortele virtuaalmatka raames Järvelja ürgmetsa. See aktsioon toimus YouTube'i ja Instagram STORY-keskkonnas, kus osalejad võisid näha üle 360 aastast kuningamäнди, vaadelda üle 40 m kõrguvaid kuuski ning tunnistada oma silmaga Eesti kõrgeimat arukaske (34,2 m). Matk toimus mängulisel ja kaasahaaraval moel, kus noorte digipädevused paranesid ja teadlikkus kodumaisest loodusest kasvas ning loodetavasti inspireeris see virtuaalmatk osalejaid tulevikus isegi Järveljale minema.

Ekraani tagant loodusesse

Kindlasti ei ole nutika noorsöö põhi-

mõtteks naelutada noored jäädavalt arvutise või muusse nutiseadmesse. Teadvustades kui palju noored virtuaalkeskondades aega veedavad ning eriolukorrast tulenevalt käivad ekraani vahendusel lausa koolis ja trennis, püüame innustada noori pidevalt liikuma ning oma kodukoha lähistel märkama midagi, mis tavalukorras kahe silma vahele jäänud. Virtuaalmatkaga käis näiteks kaasas teemaviide #hoiantervist ja üleskutse end pildistada looduse keskel oma kodukandis. Laekus koguni viie noore fotod.

Paralleelselt eelmainitule toimusid kultuuripädevust parandavad aktsioonid ülestõusmispühadel (seda nii

lääne- kui idakiriku kalendri järgi). Aprilli alguses kuulutasime välja noorteka tunnuslause konkursi. Meieni laekus seitse ideed ja võidukaks osutus Martin Lillevere pakutud idee "loodusega noortekas". Tema pakutud slogan tabab nii asukoha eripärasid kui ka Ilmatsalu noorsootöö fookussuunda, milleks on loodus.

On kolm kanalit, mille kaudu saad võtta meiega ühendust ning hoida oma silm peal meie tegemistel. Need on Facebook'is grupp "Tähtvere", Instagram'i kanal @ilmatsalunoortekeskus ja Discord'i server, mille lingi leiad noortekeskuse Instagram'i profiililt. Discord on kasutajasõbralik ning brauseripõhine programm. Nagu kõikjal sotsiaalmeedias on ka sellel platvormil oma reeglid, mis tagavad küberturavalisuse. Lisaks platvormi enda reeglitele on ka noortekeskusel oma kodukord, mis mõlemad on kohustuslik lugemine kõigile, kes meie serveriga liituvad. Kohtumiseni (loodusega) noortekas!

Rando-Kristen Kangro

Ilmatsalu Noortekeskuse noorsootöö spetsialist

**ILMATSALU NK
MINI-MITMEVÕISTLUSE
KOLM ALA, KOLM VIHJET:**

1. J _ LG _ AL _ & OSAVUS
2. PIMESI JOON _ S _ _ INE
3. P _ LLIV _ S _ ELVA POOLE

Fotol on M1N1-mitmevõistlusel osalejad koos noorsootöötaja Randoga 26. veebruaril 2020.
Foto: Jaanika Palm.

RATTARINGLUSE KASUTAJAD SAAVAD MAIKUUST SOETADA TUNNIPILETI

Rattaringluse kasutajate suure huvi tõttu otsustas Tartu linn pakkuda soovijatele tunnipileti ostmise võimalust. Tunnipilet tuleb müügile mai teises pooles.

Tunnipilet luuakse ennekõike juhukasutajatele ning uutele kasutajatele, kes soovivad ratast kõigepealt proovida ja siis otsustada, kas osta endale pikem perioodipilet või hoopis bussi perioodipilet, millega tuleb lisaks kaasa rattaringluse kasutusõigus. Samuti saavad soetada tunnipiletit kõik praegused kasutajad.

Tunnipileti hind on 2 eurot, mis on samaväärne bussijuhilt ostetud piletiga liinibussis. Pilet hakkab kehtima ostmise hetkest ning rataid saab laenutada tunni aja jooksul. Kui rattasõit kestab üle 60 minuti, siis lisandub iga järgneva tunni eest 1 euro analoogselt praegu kehtivale hinnakirjale.

Rattaringluse päevapilet maksab 5 eurot, nädalapilet 10 eurot ja aastapilet 30 eurot. Iga lisanduv sõidutund maksab 1 euro ning ratast tohib enda käes hoida kuni 5 tundi, pärast mida rakendub hiline mistasu 80 eurot.

Üle Tartu linna on 69 rattaringluse parklat, mis on varustatud infotahvlitega rataste kasutamise kohta. Rattaringluses on kokku 250 tavaratast ja 500 elektriratast.

Rohkem infot rattaringluse kohta: <https://ratas.tartu.ee>, 1789, info@ratas.tartu.ee.

Lisainfo: Tartu Linnatranspordi juhataja Roman Meeksa, 517 3566, Roman.Meeksa@raad.tartu.ee

Rutt Ernits-Sups

Avalike suhete osakonna kommunikatsioonispetsialist

Tartu Linnavalitsus

TOETUSED

Toetust mesilasperede pidamiseks PRIA-st saab taotleda 15. maini.

Mesilaspere toetus aitab suurendada bioloogilist mitmekesisust ja põllumajanduskultuuride saagikust ning aitab kaasa põllumajandusloomade registris mesilasperede registreerimisele. Samuti aitab toetus osaliselt hüvitada mesilaste pidamise seotud kulusid.

Toetust makstakse riigieelarves ettenähtud vahenditest. 2020. aastal on eelarve suuruseks 800 000 eurot. Ühe mesilaspere kohta makstava toetuse suurus sõltub sellest, kui paljudele mesilasperedele tänavu toetust taotletakse. Ühikumäära kehtestab PRIA hiljemalt 1. detsembriks ja toetused makstakse taotlejatele välja hiljemalt 31. detsembriks 2020. a.

Tanel Trell, PRIA otsetoetuste osakonna juhataja: "Eelmine aasta näitas, et mesinike huvi toetuse vastu on suur. Loodame, et käesoleval aastal on tänu toetusele juurde tulnud ka uusi mesinikke. Soovitame taotlejatel mitte jätta mesilasperede arvu teavitamist ja taotluse esitamist viimasele hetkele, sest siis on vajadusel võimalik veel enne taotlusvooru lõppu abi saamiseks pöörduda PRIA poole."

Taotluse saab esitada ainult elektrooniliselt e-PRIA<<https://epria.pria.ee/>> kaudu. Toetuse taotlemiseks peab mesinik olema PRIA klient, lisaks peab ta olema registreeritud ka loomapidajana.

Mesilaspere toetuse taotluse esitamise eeltingimuseks on see, et mesinik peab olema esitanud hiljemalt 15. maiks põllumajandusloomade registrisse andmed tema peetavate mesilasperede arvu kohta 1. mai 2020. a seisuga.

Toetuse saamiseks peab taotlejal olema vähemalt üks mesilaspere ja ta peab pidama taotlusel märgitud arvul mesilasperesid kuni 15. juunini 2020. a. Kui taotluses esitatud mesilasperede arv enne 15. juunit väheneb, siis tuleb esitada e-PRIAs taotluse muudatusavaldus koos põhjendusega, miks on mesilasperede arv vähenenud.

Kõiki esitatud taotlusi kontrollitakse administratiivselt. Lisaks viib Veterinaar- ja Toiduamet valimi alusel taotlejate juures läbi kohapealsed kontrollid. Kohapealsed kontrollid algavad 20. maist ning kestavad kuni 15. juunini. Kohapeal kontrollitakse mesilasperede arvu.

e-PRIA erinevate teenuste kasutamiseks on välja töötatud juhendid, mis on kättesaadavad nii e-PRIAs kui ka PRIA kodulehelt <https://www.pria.ee/infokeskus/e-pria-kasutamise-juhendid> Toetuse täpsed tingimused on leitavad toetuse lehelt <https://www.pria.ee/toetused/mesilaspere-toetus-2020>

Kuna PRIA teenindusbürood on eriolukorra lõpuni suletud, siis palume tungivalt leida võimalus esitada taotlus mõne lähedase abiga või anda vajalikud volitused isikule (sugulane, sõber, konsulent jne), keda enda taotlust esitama volitate. Taotlejad saavad abi küsida ka PRIA pindalaja loomatoetuste infotelefonilt 7377 679.

Tiia Tamm-Suik

Teabeosakonna juhtivspetsialist

Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet

737 1215, tiia.tamm-suik@pria.ee, www.pria.ee

2. mail algas e-PRIAs pindalatoetuste taotlemine

2. mail alustas PRIA otsetoetuste, üleminekutoetuste ning maaelu arengukava pindala- ja loomapõhiste toetuste taotluste vastuvõttu, mis toimub ainult elektroonilise kliendiportaali e-PRIA vahendusel.

Toetusi on kokku ligi paarkümmend ja pindala- ning loomapõhiste toetuste maksmiseks on 2020. aasta eelarves kokku 240 miljonit eurot. Taotlusi saab e-PRIAs esitada 2.-21. maini ja pärast seda hilinenult veel 15. juunini. Palume taotluse esitada võimalikult varakult.

Eriolukorrast tulenevalt on PRIA teenindusbürood suletud kuni eriolukorra lõpuni. Eriolukorra lõppedes teenindame teenindusbüroodes ainult eelregistreeritud kliente. Enne teenindusbüroosse tulemist palume tutvuda PRIA veebilehel www.pria.ee avaldatud infoga ja broneerida aeg taotluse esitamiseks.

Tanel Trell, PRIA otsetoetuste osakonna juhataja: "Vaatamata erakorralisele ajale riigis, algab uus põllutöödega tegelemise ja pindalatoetuste taotlemise aeg nagu tavaliselt ikka kevadel. PRIA teenindusbürood on küll suletud, kuid kõik taotlused saab nagu eelnevatel aastatelgi esitada läbi e-kanali e-PRIAs. Juhul kui taotlemisega seoses tekib küsimusi, siis võtke meiega ühendust, et koos vastused leida, et taotlused saaks võimalikult varakult esitatud."

Milliseid toetusi saab tänavu taotleda?

Otsetoetused:

* ühtne pindalatoetus (ÜPT) ning kliimat- ja keskkonda säästvate põllumajandustavade toetus (ROH) www.pria.ee/toetused/uhtne-pindalatoetus-ning-kliimat-ja-keskkonda-saastvate-pollumajandustavade-toetus-2020;

* noore põllumajandustootja toetus (NPT) www.pria.ee/toetused/noore-pollumajandustootja-pindalapohine-toetus-2020;

* puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetus (PKV) www.pria.ee/toetused/puu-ja-koogivilja-kasvatamise-otsetoetus-2020;

* jätkata saab väikepõllumajandustootjate toetuse (VPT) www.pria.ee/toetused/vaikepollumajandustootja-toetus-2020 kavas osalemisega.

Üleminekutoetused:

- põllumajanduskultuuri üleminekutoetus (PTO) www.pria.ee/toetused/pollumajanduskultuuri-ja-heinaseemne-uleminekutoetus-2020;
- heinaseemne üleminekutoetus (SEL) www.pria.ee/toetused/pollumajanduskultuuri-ja-heinaseemne-uleminekutoetus-2020.

Maaelu arengukava 2014-2020 toetused:

1. Keskkonna- ja kliimameede ehk põllumajanduslik keskkonnatoetus:

- keskkonnasõbraliku majandamise toetus (KSM) www.pria.ee/toetused/keskkonnasõbraliku-majandamise-toetus-2020;
- keskkonnasõbraliku aianduse köögivilja-, ravimtaime- ja maitsetaimakasvatuse ning maasikakasvatuse toetus (KSK) www.pria.ee/toetused/KSK-2020;
- keskkonnasõbraliku aianduse puuvilja- ja marjakasvatuse toetus (KSA) www.pria.ee/toetused/KSA-2020;
- piirkondlik mullakaitse toetus (MULD) www.pria.ee/toetused/MULD_2020;
- piirkondlik veekaitse toetus (VESI) www.pria.ee/toetused/VESI_2020;
- kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus (SORT) www.pria.ee/toetused/kohalikku-sorti-taimede-kasvatamise-toetus-2020;

• ohustatud tõugu looma pidamise toetus (OTL) www.pria.ee/toetused/OTL_2020;

• poolloodusliku koosluse hooldamise toetus (PLK) www.pria.ee/toetused/poolloodusliku-koosluse-hooldamise-toetus-2020.

2. Mahepõllumajandusele ülemineku toetus ja mahepõllumajandusega jätkamise toetus (MAH) www.pria.ee/toetused/mahepollumajandusele-ulemineku-toetus-ja-mahepollumajandusega-jatkamise-toetus-2020.

3. Loomade heaolu toetus (LHT) www.pria.ee/toetused/loomade-heaolu-toetus-2020.

4. Natura 2000 alal asuva põllumajandusmaa kohta antav toetus (NAT) www.pria.ee/toetused/natura-2000-alal-asuva-pollumajandusmaa-kohta-antav-toetus-2020.

Palume kõigil taotlejatel tutvuda soovitud toetuste saamise täpsemate tingimustega meetmete määrustest, tutvustustest ning "Abiks taotlejale" juhenditest, mis avaldatakse PRIA kodulehel www.pria.ee. Palume mitte jätta taotluse esitamist viimastele päevadele.

Toetuste ja e-PRIA kasutamise kohta saab infot ja abi küsida PRIA pindala- ja loomatoetuste infotelefonil 737 7679. Pindalatoetuste osas saab lisaks abi ka pöördudes MES nõuandeteenistuse www.pikk.ee/teenused-ja-tooted/e-pria-kasutamise-juhendamine-2020-a/konsulentide-pole. Täpsem info on leitav [www.pikk.ee<file:///C:/Users/epps/AppData/Local/Microsoft/Windows/INetCache/Content.Outlook/9B71AB8I/www.pikk.ee](http://www.pikk.ee/file:///C:/Users/epps/AppData/Local/Microsoft/Windows/INetCache/Content.Outlook/9B71AB8I/www.pikk.ee).

Tiiu Tamm-Suik
Teabeosakonna juhtivspetsialist
Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet
737 1215
tiia.tamm-suik@pria.ee
www.pria.ee

Tartu jagas tippsportlastele stipendiume

Tartu linn jagas koostöös Tartu Kultuurkapitaliga tartlastest sportlastele tippspordi stipendiumideks 55 000 eurot.

Tartu Kultuurkapitalile laekus tippspordi stipendiumi konkursile 62 taotlust, mille seast valis viieliikmeline komisjon välja 30 stipendiaati. Noorsportlastele (14-19aastased) jagati 15 stipendiumi ja täiskasvanute vanuseklassi sportlastele 15 stipendiumi. Noorsportlaste stipendiumi suurus on vähemalt 1500 eurot ning täiskasvanud sportlasel vähemalt 2000 eurot. Suurimad stipendiumid said täiskasvanute vanuseklassis maratonaar Tiidrek Nurme ja sulgpallur Kristin Kuuba (kumbki 3000 eurot) ning noorsportlastest jalgrattur Madis Mihkels (2000 eurot).

Tartu Linnavalitsuse sporditeenistuse juhataja Veljo Lamp ütles, et linn liitis tänavu tartlastest olümpialootuse stipendiumi ja andeka noorsportlaste toetuse ühtseks tippspordi stipendiumiks ning täiendas stipendiumide jagamise põhimõtteid. "Alates sellest aastast jagame seda ühekordse stipen-

diumina läbi Tartu Kultuurkapitali," täpsustas Lamp.

Tippspordi stipendiumiga toetatakse Tartu sportlasi, kellel on kõrged sportlikud eesmärgid ja eeldused ning kes on edukalt võistelnud rahvusvahelistel tiitlivõistlustel või muudel rahvusvahelistel suurvõistlustel. Stipendium on sihtotstarbeline ja seda saavad sportlased kasutada oma edasiseks sportlikuks arenguks ja võistlusalaseks tegevuseks.

2020.a tippspordi stipendiaadid:

Noorsportlased (M. Mihkels 2000, ülejäänud 1500 eurot)

Madis Mihkels (jalgrattasport)

Anna Liisa Nurm (judo)

Maksim Turovski (jäähoki)

Laure Kiivit (kergejõustik)

Marianne Kivi (kergejõustik)

Maria Dudareva (kergejõustik)

Anna Gret Asi (korvpall)

Artur Jeremejev (maadlus)

Max Hristjuk (maadlus)

Tauri Kilk (sulgpall)

Johan Tamm (triathlon)

Alexander Moiseenko (tõstmine)

Kärol Soodla (veemoto)

Gabriela Truuse (vehklemine)

Susanne Lannes (vehklemine)

Täiskasvanud (T. Nurme ja K. Kuuba 3000, ülejäänud 2000 eurot)

Tiidrek Nurme (kergejõustik)

Kristin Kuuba (sulgpall)

Kaspar Sula (aerutamine)

Joosep Karlson (aerutamine)

Janelle Uibokand (jalgrattasport)

Aslanbeg Magomedkerimov (judo)

Rasmus Mägi (kergejõustik)

Margit Kalk (kergejõustik)

Grit Šadeiko (kergejõustik)

Hans-Christian Hausenberg (kergejõustik)

Stine-Lise Truu (murdmaasuusatamine)

Kati-Kreet Marran (sulgpall)

Kregor Zirk (ujumine)

Julia Beljajeva (vehklemine)

Ruslan Eskov (vehklemine)

Lisainfo:

Veljo Lamp

Tartu Linnavalitsuse sporditeenistus
tel 516 7559, Veljo.Lamp@tartulv.ee

Kristjan Silm

Tartu Kultuurkapital

tel 504 9654

Kristjan.Silm@kultuurkapital.ee

Fotol üks stipendiaatidest Tiidrek Nurme tiitlivõistlusteks ettevalmistavas treeninglaagris Keenias 2020.a. Foto erakogust

Kirjanduslinn soovib: Hyeonseo Lee

„Seitsme nimega tüdruk. Põhja-Korea ülejooksiku lugu“

Kirjanduslinn Tartu tutvustab mai-kuu lugemissoovitust, milleks on Hyeonseo Lee „Seitsme nimega tüdruk. Põhja-Korea ülejooksiku lugu.“ Seekord jagab oma lugemiselamust Tartu ülikooli kliinikumi Covid-19 intensiivravi osakonna arst Tuuli Paju. Doktor Paju põhjendab oma valikut nii: „Raamat räägib Põhja-Koreas üles kasvanud naise pikast ja keerulisest teekonnast vabasse ühiskonda. Räägib tema kasvamisest tüdrukust naiseks, jäädes vaatamata kõigile raskustele ja tagasilöökidest inimlikuks ja oma sihile kindlaks. Tänapäeval kriisi ajal, kus inimestele võib-olla aeg-ajalt tundub, et nende õigusi ja vabadust piiratakse liigselt, annab see raamat arusaama, et tegelikult on meie elu lill. Meie piirangud on leebed ja kõigest ajutised. Ja kõik koos pingutades jõuame ka meie sihile ja saame naasta tavaellu.“

Raamatu on inglise keelest tõlkinud Kaido Kangur. See ilmus 2016. aastal kirjastuses Helios.

Foto: Kiur Kaasik.

Kirjanduslinna soovitused on ajendatud Tartu kuulumisest UNESCO rahvusvaheliste kirjanduslinnade hulka, millega on võetud sihiks pöörata linnas suuremat tähelepanu raamatute ja kirjasõnaga seonduvale. Teiste soovitusetega saab tutvuda siin <<https://www.tartu.ee/et/unesco-kirjandus->

linn>, suuremat inspiratsiooni saab Tartu linnaraamatukogu lugemissoovituste blogist. <<https://lugemissoovitust.wordpress.com/>>

Lisainfo: Kristel Kalda, kultuuriosakonna kultuuriteenistuse juhataja, tel 528 8746.

Tartu Linnaraamatukogu

ILMATSALU HARUKOGU

laenutab hetkel raamatuid kontaktivabalt.

Tellimusi võtame vastu

E – R 10:00 – 16:00

Tel.: 7361372, 58872118

Ilmatsalu raamatukogu avame lugejatele uuesti

11. maist 2020 (E – R 10:00 – 18:00)

Postipunkt alustab tööd **04. maist 2020** raamatukogu lahtioleku aegadel. Küllastades raamatukogu, palun kandke maske!!

Olete kõik oodatud!

1. mail algas kaasava eelarve ideede kogumine

Alates 1. maist ootab Tartu linnavalitsus linlastelt ideid, kuidas kasutada 2021. aasta linnaeelarvest 200 000 eurot. Ühe idee maksumuse ülempiir on 100 000 eurot.

Linnapea Urmas Klaasi sõnul paneb praegune keeruline olukord väga paljudele asjadele uue pilguga vaatama. „Ehk annab see värsket hingamist ka kaasavale eelarvele ja saame linnaelanikelt palju huvitavaid ideid ning uudseid vaatenurki,” lisas Klaas.

Kaasava eelarve objekt peab olema Tartu linnaga seotud investeering maksumusega kuni 100 000 eurot. Kaasava eelarve idee peab pakkuma avalikku hüve, olema avalikus kasutuses ning sellest ei tohi tekkida ebamõistlikke kulusid linna järgnevate aastate eelarvetele. 2021. aastal viiakse ellu vähemalt kaks rahvahääletusel enim häält saanud ideed.

Ideid saab esitada kuni 22 maini aadressil www.tartu.ee/kaasaveelarve

Pärast ideede laekumist hindavad nende teostatavust rahalisest, tehnilisest ja ajalisest aspektist valdkondade eksperdid. Ideede avalikud arutelud, kus selgub, millised ideed jõuavad lõpphääletusele oktoobris, on tavaliselt toimunud juuni-kuus, kuid lükkuvad sel aastal eriolukorra tõttu augustisse. Arutelude täpsem aeg ja nende läbiviimise viis otsustatakse vastavalt olukorrale riigis. Rahvahääletus toimub oktoobri alguses.

Kogu kaasava eelarve protsessi vältel oodatakse ideeautoritelt kaasalöömist oma idee tutvustamisel.

Tartu alustas kaasava eelarvega 2013. aastal ja korraldab seda tänava kaheksandat korda. Praeguseks on kaasava eelarve kau-
du ellu viidud kümme ideed: Laia tänava Kultuurikvartalis-
se esitlustehnika hankimine, kõnniteede äärekivide madaldami-
ne ülekäigukohtadel, Emajõe kaldapiirde rajamine Kaarsilla ja
Võidu silla vahelisele alale, Arena Tartu eskiisprojekti koosta-

mine, Raadil asuva ajaloolise tallihoone katuse rekonstruee-
rimine, Apraaditehase taskupargi loomine, liikumisradade
rajamine Emajõe kaldal ja Tähtvere dendropargis, liikuma
kutsuva kooliõue rajamine Mart Reiniku kooli juurde, Tartu
Kesklinna Kooli õueala korrastamine ning Annelinna spordi-
väljaku renoveerimine.

Kaks ideed viiakse ellu sel aastal: rattateede korrastamise pro-
jekt ja Tartu katoliku kooli õueala korrastamine.

Lisainfo: www.tartu.ee/kaasaveelarve

Lilian Lukka

Kommunikatsioonijuht
Tartu Linnavalitsus

HILJUTI JÕUSTUNUD SEADUSEMUUDATUSED LIHTSUSTAVAD PUUETEGA INIMESTE ASJAAJAMIST

1. maist jõustusi puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse muu-
datedused, mis lihtsustavad oluliselt puuetega inimeste asjaajamist.
Muutumatu seisunditega lastel on korduvekspertiisi käigus edas-
pidi võimalik tuvastada puue kuni 16-aastaseks saamiseni. Lisaks
laiendatakse puudega lapse toetust harvikaigusega lastele ning töö-
võimet välistavate seisundite puhul ei pea puude raskusastme tuvas-
tamisel enam pikka taotlusankeeti täitma.

„Muutumatu või süveneva seisundiga lastele on oluline määrata
puude raskusaste pikemaks ajaks kui kolm aastat, et lapsevanemad
ei peaks püsiva seisundiga lapsele üsna lühikese perioodi järel puuet
uuesti taotlema,“ ütles sotsiaalminister Tanel Kiik. „Edaspidi saab
muutumatu või süveneva seisundiga lastele määrata puude raskus-
astme maksimaalselt kuni lapse 16-aastaseks saamiseni. Need ja ka
teised muudatused on olulised sammud asjaajamise lihtsustamiseks
ning pean oluliseks jätkata ka edaspidi bürokraatia vähendamist sot-
siaalkaitse valdkonnas tervikuna.“

Sotsiaalkindlustusameti ekspertiisi ja sotsiaaltoetuste talituse juhi
Leila Lahtvee sõnul on lastel siiani lubatud puue tuvastada maks-
imaalselt kolmeks aastaks. „See on ebamõistlik väga raskete, sügava
puudega laste puhul nagu näiteks raske-sügav vaimne alaareng, Rett
sündroom, mõlema silma pimedus ja veel mitmed rasked seisundid,
kus ravi puudub ja seisund ei saa ajas tänaste meditsiiniliste oskuste
ja teadmiste kohaselt paraneda,“ rääkis Lahtvee.

Lahtvee lisas, et selliste laste kasvatamisel on vanematel nagunii juba
väga suur koormus, mistõttu soovib sotsiaalkindlustusamet nende
olukorda leevendada puude taotlemisel leevendada. Alates 1. maist
on väga raskete paranemislootuseta lastele võimalik puuet määrata
kuni 16. eluaastani. Muudatus puudutab ligikaudu 1800 raske ja sü-
gava puudega last.

Lisaks hakatakse alates homsest puudega lapse toetust maksta ka
sotsiaalkaitseministri poolt kinnitatud nimekirjas toodud harvik-

haigusega lastele ehk luuakse erisus, mille järgi on võimalik toetust
maksta teatud juhtudel ka neile lastele, kellele puuet pole määratud.

„Selle muudatuse eesmärk on tagada harva esinevate haiguste korral
perele lisatoetus, kui puudele iseloomulikud piirangud lapsel puu-
duvad ja puuet ei ole alust määrata,“ rääkis Lahtvee teisest olulisest
muudatusest ning lisas, et praegu on sellisteks haigusteks fenüül-
ketonuuria, galaktoseemia ja veel mõned väga harva esinevad hai-
gusseisundid, kus vaimsete võimete languse või muude kahjustuste
ennetamiseks peab laps saama eritoitu.

Makstava toetuse suurus vastab raske puudega lapse toetuse suu-
rusele ning on 2020. aastal 161,09 eurot kuus. Toetus määratakse
esmakordsel taotlemisel alates puude raskusastme tuvastamise taot-
luse esitamise päevast. See muudatus puudutab umbes 50 last.

Alates maikuust ei pea tööelised inimesed töövõimet välistava-
te seisundite puhul puude raskusastme tuvastamisel enam pikka
taotlusankeeti täitma. Kui inimene märgib ära töövõimet välistava
seisundi, siis kinnitatud seisundite korral viiakse hindamine läbi ter-
visandmete alusel ning inimesel ei ole vaja erinevates valdkondades
esinevaid piiranguid hinnata. Muudatus puudutab ligikaudu 30 000
töövõimet välistavate seisunditega tööelast inimest.

Kontaktid:

Kaili Uusmaa, sotsiaalkindlustusamet kommunikatsioonijuht, kaili.
uusmaa@sotsiaalkindlustusamet.ee 5087370

Leila Lahtvee, sotsiaalkindlustusamet ekspertiisi ja sotsiaaltoetuste
talituse juht, leila.lahtvee@sotsiaalkindlustusamet.ee, 55512915

Väljaandja: Tartu linnavalitsus
Toimetaja: Lembit Kaarna Tel 551 0131
e-post aiasober@aiasober.ee
Levi OÜ Aiasõber
Küljendus ja trükk: OÜ Tarmest